

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 * číslo 46 * 12. listopadu 2006 * Cena 6 Kč

Téma týdne

Společné kořeny

české a rakouské

kultury hledá

doc. I. Stahlová

140 LET PRAŽSKÉHO ORLOJE

Už vidím, jak hned po přečtení titulku berou naši nejpозornější čtenáři do ruky pero a dopisní papír, aby nám neprodleně sdělili, že jsme se opět "sekli". Historii pražského orloje přece každý zná už ze Starých pověstí českých a je zcela zřejmé, že tato pražská památka obdivovaná každou hodinu davem turistů z celého světa je o nejméně 400 let starší, než uvádí náš titulek.

Jak to tedy vlastně bylo? Pražané dlouho věřili, že orloj vznikl koncem 15. století. Udržovali o tom legendu: orloj zhotovil zámečník Jan z Růže, známý jako Mistr Hanuš. Poté, co složitý stroj dokončil, dali ho radní oslepit, aby již nikdy nemohl sestavit dílo stejně krásy... Ještě v roce 1912 dala pražská obec umístit na radnici bronzovou tabulku s tímto údajem. Nikdo si nevšiml drobné poznámky Tadeáše Hájka z Hájku z roku 1557, kterou doplnil svou Řeč o chvále geometrie: „Na čelném místě přichází mistr Jan Šindel... který zhotovil a vystavěl orloj pražského Starého Města.“

Až koncem 20. století Zdeněk Horský dešifroval celou pohnutou historii vzniku těchto nejkrásnějších venkovních hodin na světě. Ve 14. století se k obchodnímu významu Staroměstského náměstí připojil význam politický a to proto, že v roce 1338 povolil král Jan Lucemburský (za mimořádnou úplatu) staroměstským měšťanům, aby si v patricijském domě Wolflina od Kamene zřídili radnici. Na východní straně domu se v polovině 14. století začala stavět na základech starší klenuté stavby věž,

k níž byla přistavěna kaple, která byla vysvěcena v roce 1381. V roce 1402 byly na věž umístěny hodiny a v roce 1409 zvon a původní orloj. Podmínky pro jeho vytvoření vznikly nejspíše už za dob Karla IV. Ten získal pro Prahu hodináře - horologistu Martina. První písemná zmínka o orloji pochází ze 14. října 1410 a z ní je patrné, že orloj je dílem hodináře Mikuláše z Kadaně, který byl 9. října 1410 purkmistrem Starého Města vyzooměn, že „za dokončenou práci na astrolábu dostává v Praze dům u Havelské brány a na domě jest mu zapsáno 150 kop hotových peněz“. Ten astrolabium sestrojil na základě výpočtů jednoho z nejlepších pražských středověkých matematiků, astronoma Jana (Johanna) Šindela, kolegy Jana Husa, od roku 1410 rektora pražské univerzity a osobního lékaře krále Václava IV.

Původní podobu orloje smazaly husitské války, stejně jako obecnou povědomost o jeho skutečných tvůrcích. Jan Hanuš (k němuž se zřejmě váže pověst o slepém mládenci) a po jeho smrti Jan Táborský, kteří orloj zdokonalili a dali mu podobu, kterou má zhruba dodnes, vstoupili do historie až asi v polovině 15. století.

Po smrti těchto jediných znalců světila městská rada opatrování hodin jakémusi Jiřímu Zvůnkovi, druhému hospodáři staroměstské radnice. Ten však stroji vůbec nerozuměl, a tak museli radní povolát hodináře z Norimberka. Ani ten si však se strojem nevěděl rady, tak konšel požádali o pomoc jakéhosi jiného hodináře Hanuše z Platněrské ulice. Ten však

hned druhý den klíče od orloje městské radě vrátil a prosil ji, aby jej této povinnosti zbavili, jinak že se z těch orlojových hodin zblázní...

Opravu orloje provedl až r. 1552 písař, malíř, horologista Jan Táborský z Klokotské hory. Byl také autorem vůbec prvního technického popisu hodinového stroje. V roce 1613 byl orloj opraven hodinářem Kryštofem Švarcpachem. Od té doby šel ale hůř a hůř, až se zastavil docela.

Pak se až do roku 1620 o stroj staral Táborského žák Jakub Špaček. Dalšíh devět let dílo chátralo. Roku 1629 byl sice stroj opraven, ale zřejmě jen nakrátko, protože dalších 150 let o jeho provozu nejsou žádné zprávy. Někdy za vlády císaře Ferdinanda I. Habsburského (1526 - 1564) byl k orloji přidán ciferník o 12 hodinách - půlorloj. Drobné opravy po skončení třicetileté války (po roce 1648) ho dokázaly uvést do chodu vždy jen na několik týdnů. Pohyblivými figurami (dvanácti apoštoly, Smrtí s přesýpacími hodinami, Marnivcem prohlížejícím se v zrcadle) a symboly chamtivosti Lakomcem a Turkem byl orloj doplněn až v roce 1659. Během dalších dvou století byl orloj v tak špatném stavu, že bylo několikrát uvažováno o jeho likvidaci. Až za purkmistra Václava Bělského r. 1865 byl hodinářem Janem Holoubem z Karlína za dozoru hodináře Ludvíka Hainze z Prahy a za rady ředitele hvězdárny F. Böhma orloj důkladně obnoven a o půlnoci na 1. ledna 1866 slavnostně spuštěn.

V témže roce dostal Staroměstský orloj nový spodní ciferník z dílny

Josefa Mánesa. V obrazech symbolizujících jednotlivé měsíce jsou zachyceny motivy ze života českého venkova a originální Mánesův zvěrokruh. Proto také připomínáme 140. výročí definitivní verze orloje, který byl naposled opravován loni.

Brzy si připomeneme 375. výročí slavnostního pohřbu popravených 27 příslušníků stavovského odboje. K nim se totiž váže další legenda. Říká se, že každým rokem ve výroční den staroměstské popravy přichází všech sedmadvacet popravených

znovu na Staroměstské náměstí. Postojí na místě, kde stálo lešení, a potom se ubírají všichni pomalým a tichým krokem před jižní průčelí radnice. Tam mlčky stojí a pozorně sledují chod orloje. Jde-li stroj přesně, je to znamením, že se českému národu daří dobře. Je-li však stroj pokažen nebo objeví-li se v chodu sebemenší odchylka, soudí těch sedmadvacet, že není něco v pořádku a že přicházejí zlé časy na jejich potomky.

Helena Noemi Bastlová

Z ČEHO VYCHÁZÍ TYPICKÁ ČESKÁ KULTURA

Pražské politické divadlo třicátých let 20. století a jeho kořeny

Existují různé temperamety a protichůdné názory, z aspektu kterých se svět hodnotí a prožívá. Tyto danosti jsou výsledkem předcházejícího historického vývoje a lze je nazvat mentalita, která pronikavě ovlivňuje všeobecně a specificky recepční proces. V umělecké sféře pomáhá, ba až určuje tato mentalita výběr motivů a výrazových prostředků z minulosti, které by nejpříměřeněji dokázaly vysvětlit relevantní problémy současnosti.

Z tohoto hlediska je nutno vidět i formu uměleckého projevu dvou důležitých českých umělců - Voskovce a Wericha. Osvojili si formu, která se ujala a rozvinula hlavně v jižní německé jazykové oblasti: barokní divadelní formu komedie dell'arte. Ve Vídni sklízela úspěchy na začátku 19. století ve Volkstheater (Lidovém divadle) za éry Metternichovského útisku, v němž byl hlavním protagonistou herec a autor Johann Nestroy; u nás ožila o 100 let později taktéž pod politic-

kým tlakem 30. let a komedie dell'arte na sedm let zdomácněla i na jevišti pražského politického divadla.

Toto vzniklo v roce 1925 jako avantgardní scéna moderních umělců (proto Osvozené divadlo), jež realizovalo především experimentální představení francouzských a jiných modernistů (G. Apollinaire, G. Ribemont-Dessaignes, A. Jarry), ale uváděla též realisticky zaměřené hry českých autorů (V. Vančura, A. Hoffmeister). V roce 1927 uvedli Voskovec a Werich svou první hru: literární satiru West pocket revue, která měla mimořádný úspěch a položila základ k dalšímu směřování divadla do formy avantgardní revuální scény. Oblíbě se těšila hlavně u intelektuálů a dosáhla svého vrcholu ve třicátých letech, kdy přešla od dadaistického a všeobecného humoru k agresivní politické satíře, namířené proti sociálnímu bezpráví a již nastupujícímu fašismu. Motivačním momentem byla demonstrace

Frývaldovských nezaměstnaných, která skončila přestřelkou. Ve spravedlivém rozhořčení nad touto skutečností napsali tyto dva umělci promptně ostrou politickou satiru Caesar, nadlehčenou sice divokým humorem, ale která určila politiku jako náplň jejich dalšího účinkování. K velké popularitě politického divadla přispěl i skladatel Jaroslav Ježek, který pomohl formovat umělecký a ideový profil divadla a svými kuplety nadlehčoval pojednání problémů. Osvozené divadlo byl velmi čilý útvar, působící politicko-intelektuálním humorem, optimistickou džezovou rytmikou (připomínající Gershwinu) protkanou českou melodikou, vyzrálými hereckými výkony v pestrém, stále se měnícím ději. Voskovec a Werich upoutali svým pro českou povahu tak charakteristickým humorem, slovním žertem, dvojsmyslností a překrucováním, ve kterých se skrývala neskučená smyslová hloub-

Dokončení na str. 3

PRAŽSKÁ DIECÉZE DĚTEM

„Obratě se a každý z vás ať přijme křest ve jméno Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů, a dostanete dar Ducha svatého. Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh (Sk 2, 38.39).

Odbor duchovní péče o děti a mládež při pražské diecézi se postaral o dvě tradiční akce. První se konala v sobotu 17. června. Den dětí jsme znovu oslavili při "Malování na chodníku" v pražské Stromovce. Za téma posloužily svátky svatodušní. Děti se dozvěděly, jak vlastně vznikla církev, co se stalo, když na první učedníky sestoupil dar Ducha svatého, a čím je pro nás - v širším slova smyslu - rodina církve v dnešní době.

Všichni zúčastnění měli radost z odměn: pamětních listů, knížek, barevných triček, keramických holubiček a různých drobných církevních tisků. Naše vděčnost patří Hospodinu za to, že se nám den vydařil. Pěkné počasí i naše vnitřní rozpoložení spolu dobře harmonizovaly. Děti hrály různé hry, zpívaly při kytáře křesťanské písně a těšily se z pořadu v nedalekém Planetáriu, který zhlédly v odpoledním čase. Velký dík za pomoc s přípravou patří sestře duchovní Evě Ševčíkové, sestřím farářkám Emě Blažkové a Jiřince Mojžišové, bratru faráři Josefu Švehlovi a v neposlední řadě sestře Janě Krajčířkové a jejím spolupracovníkům. Náš odbor duchovní péče chce zvláště poděkovat náboženské obci na Starém Městě za velkorysý dotační příspěvek, s jehož pomocí jsme mohli akce uspořádat. Už nyní se těšíme na příští 12. setkání, které - dá-li Bůh - rádi uskutečneme v příštím roce.

Dokončení na str. 3

Být svědkem

Vyznáváme víru v Boha sklánějícího se a přibližujícího se k nám v Ježíši Kristu. Mluvíme o tom, že Ježíš Kristus má místo v našem životě. Tohle vše rozpoznáváme a jsme schopni to pojmenovat a mluvit o tom věrohodně tehdy, když naše srdce a mysl osvěcuje Duch svatý. Je to dílo našeho nebeského Otce, milujícího své stvoření, jehož nedílnou součástí jsme my lidé.

Boží lid, ono svolání lidí sdílejících víru v Boha, od počátku tvořil společenství nesoucí pověření být Božím svědkem uprostřed světa. Co to znamená být Božím svědkem, svědkem Kristovým? Od starozákonní doby je zřejmé, že oním svědectvím je podoba každodenního života určená vírou a poslušností jí poznávané Boží vůle.

Svatá Písma zřetelně ukazují, že pro Boží lid nebylo nikdy snadné věrně a důsledně konat službu svědectví. Jeho ochota, vůle a odhodlání k jejímu konání byly vždy vystaveny útokům toho zlého, pracujícího proti tomuto svědectví. Starozákonní lid měl vždy plno práce sám se sebou, natož aby se soustředoval cíleně na to, čemu se v křesťanství říká misie. Oni "jenom" žili vírou a zápasili o její naplnění v poslušnosti poznávané Boží vůle. To bylo jejich svědectví. A kupodivu byli mnozí, které toto svědectví oslovilo tak, že přijali tuto víru za svou a stali se proselyty přistoupivšími k Božímu lidu.

Ježíš Nazaretský vyšel ze starozákonního lidu a jeho víru nepopřel. Celou svou existenci odhalil smysl Zákona, když začal "rozleptávat" kůru zvykovosti mající podobu legalismu. Učinil z víry v Boha a vztahu člověka k Božímu zákonu opět živé dění. Leč nebyl v tom pochopen. Narazil na odpor těch, kdo si prisvojovali autoritu znalců Zákona. Navzdory tomuto odporu, měnícímu se v nepřátelství, konal Ježíš svoji službu věrně a důsledně jako dokonale Svědek Boží. Svým svědectvím získával příznivce a následovníky, vzbuzoval jím sobě ale i nepřátele a odpůrce, kteří začali usilovat o jeho život.

Mluvíme-li tu o vydávání svědectví Kristu, je poctivé zmínit, že křesťanství dostávalo v proměnách času také podobu expanzionistického společenství šířícího svůj způsob života a víru i násilím. Tak docházelo k negativní proměně významu slova svědek Boží.

Dnes jsme konfrontováni se skutečností obecného úbytku křesťanů. Máme přitom leckdy sklon pohoršovat se proto nad světem. Příčina však je také na naší straně v podobě našeho způsobu života, který je leckdy více příčinou pohoršení než svědectvím pro Krista. Pravda, stále ještě je nám dovoleno zvěstovat evangelium. Proto činně pokání a volejme: „Zachraň nás, Pane Ježíši!“

Jan Hálek

Z kazatelského plánu

23. NEDĚLE PO SVATODUŠNÍCH SVÁTCÍCH

Pane, ať vidíme!

Slepý žebrák Bartimeus zahanbuje mnohé vidoucí, protože vnitřním zrakem víry poznal bezpečně v Ježíšovi Mesiáše (srovnej: Jan 9,39-41). Bartimeus se nedal kolemjdoucími okřiknout a odradit. Nepřestával volat na Ježíše. Jen hluboká, upřímná a vytrvalá víra dostává od Krista účinnou pomoc a vede jak ku vděčnosti za přijatá dobrodíní, tak i k rozhodnutí následovat Pána, kamkoli půjde. Je třeba, abychom i my vskutku stáli o správné vidění Boží skutečnosti a nespokojovali se s iluzemi, které nám nabízí svět.

Vstup: Jr 30,17-19)

Tužby:

2. Abychom všichni zrakem víry poznávali v Ježíši Kristu svého Lékaře a Zachránce...

3. Aby dopřál setkání s Kristem každému, kdo pro duchovní slepotu ještě bezradně tápe a bloudí...

Epištola: Žd 7,23-28

Evangelium: Mk 10,46-52

K obětování: Iz 29,18-19

Závěrečné čtení: J 9,39-41

Modlitba:

Bože, Otče náš, děkujeme ti, že smíme naslouchat radostné zvěsti o spáse v Ježíši Kristu. Ale protože nestačí jen slyšet a vědět, prosíme tě: otevřej a rozjasňuj náš vnitřní zrak, ať máme tvého Syna stále před očima a poznáváme v něm zřetelně svého Vysvoboditele ze hříchu, nejlepšího Lékaře našich slabostí, Světlo v temnotách světa i pravou cestu k tobě. Chraň nás před duchovní slepotou a zkrleslým pohledem. Dej nám sílu k rozhodnutí svěřit se s důvěrou nadobro Kristovu vedení a cele se spolehnout na jeho moc i lásku.

Vhodné písně: 43, 47, 87, 101, 117, 136, 170, 273, 338

MÁME ZLU JEN PŘIHLÍŽET?

Mt 21,12-13

Mnohokrát jsem si na tyto verše vzpomněla. Úplně poprvé to bylo, když se ve škole mezi spolužáky HITS strhla debata o tom, co je to správné "křesťanské" řešení v případě, když vidíme někoho, jak týrá zvíře nebo dítě. Velmi mě překvapilo, až šokovalo, když se ozvaly názory křesťanů, že správné je pokusit se násilníkovy jeho násilí rozmluvit a pokud se to nepovede, nijak nezasáhnout, jít domů a modlit se za něj i za oběť. Nejvíce mě šokoval fakt, že tento názor měla drtivá většina zúčastněných, byli jsme vlastně jen tři asi z dvaceti lidí, kdo bychom po neúspěšném "rozmlouvání" proti násilníkovi jednali ve stylu "na hrubý pytel hrubá záplata". Jen tři jsme byli přesvědčeni, že někdy je nutné na obranu proti zlu také bojovat a něco riskovat, ať už je to naše vlastní bezpečí, bezúhonnost nebo něco jiného. Možná, že jsem to já, kdo se mýlí - jistě, člověk by se měl maximálně pokoušet zabránit zlu mírumilovnými prostředky, ale co když to nepomáhá? Tak nic? Umyjeme si ruce a půjdeme domů?

Tato zkušenost mě dovedla k zamyšlení: Na koho ti, kdo proti zlu mnohdy nezasáhnou, myslí více: na ty potřebné, na ty, kdo čekají na jejich pomoc, nebo na sebe? Co je pro ně důležitější - zastavit zlo, hájit Pravdu s velkým P nebo sami zůstat v bezpečí, případně zachovat si "čistý štít" tzv. hodného křesťana za každou cenu? Vždyť co by

se stalo oně hypotetické oběti týraní, zatímco my bychom ji nechali napospas násilníkovi? Násilník by oběť nejspíš zranil nebo dokonce zabil. Má to tak být? Máme přihlížet zlu se založenými rukama a schovávat se přitom za zbožnost či marnost proti zlu bojovat? Neodporujeme tím náhodou sami sobě? Nezapíráme tím všechno, v co věříme? Vždyť ten, kdo se nepokusí zabránit zlu, toleruje ho a stává se tak vlastně jeho spoluhráčem. Ježíš už kupčikům nedomlouval, ale prostě je z chrámu vyhodil. Jinak už to asi nešlo. Verš, který jsem na začátku uvedla, mi opět dokazuje, že Písmo je skutečně stále živé. V uplynulém měsíci jsem s bratrem biskupem Bicanem objížděla vikariáty pražské diecéze, abych tam prezentovala náš projekt centrální podpory aktivit náboženských obcí. Mohla jsem tak nahlédnout do každodenních problémů, které naši duchovní musí řešit. A nejsou to vždy jen děravé okapy, nedostatek financí nebo nízká návštěvnost bohoslužeb, ale často jsou to i různé nešvary a troufám si říci nepravosti některých lidí, kteří se nazývají našimi bratry a sestrami. Nemohly mi uniknout ani zprávy o - dovolím si říci - "poněkud podezřelých" obchodech s nemovitostmi, ke kterým dochází v některých jiných diecézích. Církev by měla být právě tím chrámem, domem modlitby a dobra a pokud není, pokud se stává místem pro pomluvy, lži, kupčení a vlastní zájmy a

běžné prostředky křesťanské komunikace zde nefungují, je na místě jen nečinně přihlížet? Verše z Bible, které jsem zmínila, pokud je tedy chápu správně, dokazují, že nastavit druhou tvář je jistě správné, ale - jak trefně říká moje maminka - třetí tvář už jaksí nemáme. Ne vždy pomáhá po člověku, který hází kamení, házet stále jen chléb. Někdy je nejspíš třeba hájit pravdu a spravedlnost razantněji, jako to udělal Pán Ježíš, když vyhnal prodavače z chrámu. Vždyť někdy stačí jen říci nahlas věci, které si v duchu stejně myslíme, hájit onu Pravdu s velkým P a riskovat tak, že se sami dostaneme do problémů. Protože ten, kdo mlčí, byť ze strachu, v podstatě zapírá pravdu. Jak jsem již řekla - možná se mýlím. A možná ne.

Nedá mi to nepřipomenout příběh Petra, který ze strachu zapřel Ježíše a později toho litoval. Petr zapřel Ježíše ze strachu. Zapřel Pravdu ze strachu. A je jen na nás, zda se ve svém každodenním životě necháme vést jeho příkladem nebo příkladem Mistra Jana Husa, který za Pravdu byl ochoten dokonce položit svůj život. Je na nás, jestli budeme riskovat sami sebe, jestli zasáheme proti člověku, který týrá zvíře, dítě nebo využívá církev ke svým vlastním zájmům, nebo jestli zapřeme Krista a sami sebe, budeme mlčet, odvrátíme tvář a půjdeme svou cestou.

Helena Babická

Nad Písmem

PANE, AŽ VIDÍME!

Bartimaios může být celkem spokojený. No, co by prosím vás, mohl ještě chtít? Živnost pěkně zaběhnutá. Krásně situovaná na hlavním tahu Jericho - Jeruzalém. Že je slepý! No, a co? Však se o něj kolemjdoucí dobře postarají. Aby ulehčili svému mnohdy všelijakému svědomí, vykupují svou spásu tím, že odlehčí svým peněženkám. (Přece na "takových" si lidstvo dokazuje, že má soucit, že se umí ještě o potřebné postarat, že není ještě tak špatně... Také si kupujete Nový prostor od bezdomovců??). Oboustranně výnosný byznys. Bartimaios je spokojen a svou žebratou ukonejšuje mysl a svědomí mnohých procházejících. Je slepý, ale má přehled. Na hlavní cestě mu nic neunikne. Ví o všem, kde se co šustne. Má své místo. Nalezl svůj životní prostor a vyzbrojen odznaky své profese - nezbytným kabátem, přežívá. Přežívá hlad i žízeň. Přežívá zimu noci i vedro dne. Boží milosrdenství i sláva se přeče odráží i na takových, ba právě na takových. Dá se přežít. Dá se přečkat otrokářství, feudalismus, kapitalismus, socialismus - ba i éru postkomunismu a soudobého barbarství i úpadku. V kvalitním (sice ne moderním) kabátě a na správném místě. Člověk se jen musí umět k životu postavit. A Bartimaios to umí.

Příležitost jde okolo, říká se, jen jednou. Kolikrát má člověk šanci podruhé? Kolemjdoucí zástup a uředníci, v jejichž středu si pěstují svou současnou superstar, jsou na této cestě mimořádně. Neboť tato cesta vede k utrpení smrti na kříži. Kdo by tudy chtěl jít dvakrát? Ani sám Ježíš! A Bartimaios, ač sám slepý a nicotný, ví

"Rabbuni" (můj učitel!) - "Synu Davidův, smiluj se nade mnou." Příležitost je tady. A on se i přes nepřízeň mnohých dovolá. Ještě slepý na výzvu běží k Ježíši. Odhazuje svůj plášť. Opouští své místo! Řeknete spolu se mnou: „Slepý, který vidí víc než mnozí vidoucí.“ Prohlédl. Vidí. Nalézá nové místo. Objevuje nový rozměr života. Kabát i živnost - to vše je opuštěno. „Jdi, tvá víra tě zachránila.“ „Hned prohlédl a šel tou cestou za ním.“ A přestože se s Bartimaielem už dále v evangeliu nesetkáme, smíme tušit, že i on viděl jeho konec, jeho smrt i oběť a že i on se stal svědkem vzkříšení.

(Tolik Bartimaios. A co my s tím? Příběh tak dobrý akorát do Bible. „Ale vždyť on je v Bibli!“ „Aha!“)

Také naše životy nalézají v současnosti své místo. Patříčně ošaceni - tu v drahém módním haveloku, či prošlé utíkáčku - sedíme a živoříme. Hájíme svůj "byznys". Vystavěli jsme také dobře situované živnosti (sbory) mnohdy na hlavních třídách malých i velkých měst a obcí. Co na tom, že se za těch 70 - 80 let centrum tu i tam přesunulo, a my jsme zůstali tak trochu stranou. Ještě žijeme. Ještě zaplatíme energii. Ještě leccos svedeme i opravit... Ještě, že naši duchovní jsou placeni státem (sice mizerně, ale co by chtěli, když kázání mají za půl hodiny!). Dá se říci, že při vši bídě jakžtakž přežíváme. Jako jedinci i jako náboženské obce, byť ve své "slepotě". A ještě se scházíme. Někde jednou za půl roku. Jinde jednou za měsíc. A dokonce ještě někde se konají bohoslužby, považte, každou neděli! A zpí-

Mk 10,46-52

váme: „Kristus vprostřed nás“?! A tu se ptáme: „Půjde aspoň někdy okolo našeho sboru?“ Poznáme HO? A budeme volat (neodbytně): „Rabbuni - Synu Davidův, smiluj se nad námi?“ Půjde a vstoupí a stane skutečně v našem středu? Sejme i z našich očí oslněných vlastní pýchou a hrdostí roušku, abychom prozíreli skutečně viděli, co jsme zač? A jak nás vidí svět. Nebo pravdu o nás mají psát jen bulvární novináři, kterým je každá špatnost z našeho středu dobrá, protože: „Čím hůř, tím lépe?“ Prohlédneme? A ještě oslepení poběžíme za jeho hlasem. Opuštíme své živnosti? Vysvlečeme kabáty a pustíme se tou cestou za ním? Dojdeme až do Jeruzaléma k jeho kříži, který je nadějí celého světa a tedy i naší novou nadějí i naším novým životem... (Neodvažují se napsat otazník ani tečku. Nevím, zda opustíme a zahodíme vše staré a poběžíme k němu, aby nám konečně "vytřel" zrak). Amen

Pavel Sikora

Pane Ježíši Kriste, přijď a svým světlem pronikni do naší temnoty. Otevři nám přímou cestu návratu ke společenství s Otcem. Pomáhej nám, ať dokážeme přijímat tvé milosrdenství, které nám přináší spásu. Ty víš, že často zůstáváme raději sedět na okraji cesty a žadoníme o malichernosti, místo abychom doufali v život v plnosti a snažili se tě věrně následovat.

Z ČEHO VYCHÁZÍ TYPICKÁ ČESKÁ KULTURA

Dokončení ze str. 1
ka a vážnost. Toto jimi tak bravurně ovládané slovesné umění použili jako prostředek kritiky současných politických a sociálních problémů.

Ve třicátých letech se český člověk, cítící se fašistickými tendencemi omezený ve svobodném projevu a když se též nedaly očekávat změny ve společensko-sociální oblasti, utíkal do světa humoru. A tady sehrálo Osvobozené divadlo jedinečnou úlohu, neboť žádná tehdejší scéna neposkytovala něco podobného. Voskovec a Werich realizovali rozhovory před oponou mezi jednotlivými scénami. Přšli ze hry do dialogu, hodnotili v rozhovoru uváděné představení, vnášeli do celé problematiky často nové prvky a rozvinuli tímto způsobem mistrovsky improvizované dialogy. Takovým způsobem aktualizovali uvedenou hru, čímž změnili i text každého představení a hra neztratila ani reprízou svou přitažlivost. Dialogy přirozeně vyžadovaly velkou formulační schopnost, duchovní bystrost a pohotovost, aby vynikly obsah i pointa uvedeného. Mimo to musely dialogy působit nepřipraveně tak, jakoby vznikly právě v tom momentu. Podpořily je džezové improvizace, což zamezilo sklouznutí do šablony.

Improvisační prvky obohacovaly hry obsahově a měnily jejich stavbu: vytvářely z nich zcela neobyčejné útvary, které připomínaly zejména komedie dell'arte. I postavy, které ztělesňovali Voskovec s Werichem, připomínaly pár sluhů z komedie – jeden nechápavý, druhý vychytralý; oba však byli dobromyslnými brachy z lidu, používajícími zdravý selský rozum. Ve všech jejich hrách se tento pár vyskytoval; svou zdánlivou svérázností se zapléтали do konfliktu, aby jej posléze přece jen vyřešili v dobrém. Tyto dvě postavy byly současně baviči, kritici, filosofové, kteří své úlohy náhle opouštěli, aby se setkali k dialogu před oponou, jako by zde žádné obecenstvo nebylo přítomno. Tato intermezza diváky nesmírně bavila, což bylo svědectvím jejich zralosti, poněvadž toto si mohlo divadlo dovolit jen před sourodým obecenstvem.

Během sedmi let svého angažmá uvedli oba umělci na scénu sedm myšlenkově a umělecky hodnotných titulů. Jeden den před premiérou hry "Hlavou proti Mihuli" (Mihule je jedno vězení v Praze), určenou na 9. listopad 1938, odňalo ministerstvo vnitra divadlu koncesi a Osvobozené divadlo bylo zavřeno – podle Metternichova zákona z roku 1830.

Tento a asi poslední oficiální spojující článek ke staletým společným dějinám s Rakouskem poukazuje na dobu, kterou lze ze společensko-politického hlediska srovnat se stavem ve třicátých letech 19. století. Právě tenkrát, kdy absolutismus znemožňoval jakékoli svobodné duchovní pohyby a jakékoliv veřejné pojednávání politických problémů, působil Johann Nestroy a divadlo se stalo důležitým prostředím veřejného života. Nepřehlédnutelná je i zde podobnost situace pražské scény s Nestroyovým Volkstheater (Lidové divadlo), které ze sociologického pohledu nebylo vlastně divadlem lidovým, ale divadlem spíše

buržoazním či maloburžoazním, což také představuje jistou paralelu k Osvobozenému divadlu. I Nestroyovy dialogy žijí z vtípů, slovních hříček, parodií a persifláží, a především jeho virtuózní slovní hříčky lze srovnávat s těmi v Praze. Zde i tam nebyl ústřední postavou dramatik, ale herec; on působil většinou i jako autor a režisér. Tak jako u Voskovce a Wericha třicátá léta způsobila přeměnu v politikum, tak rakouská buržoazní revoluce provokuje u Nestroye schopnost přeměny – komika se musí funkčně přeměnit, politizuje se.

Nepřehlédnutelnými jsou také analogie mezi Nestroyem a Pražáky, důkaz toho, jak jim Nestroyův styl svědčil. Je známo, že svoje "pořádně si zařadit" převzali z Nestroyova "Einen Jux will er sich machen" a nezůstalo jen při této hře. Co je zde zajímavé, je ale méně recepce Nestroyových děl než specifický tón jejich výrazu, porovnatelná reakce všech tří autorských osobností na společenské dění, i když dobu působení Nestroye a Pražáků dělí přes 100 let. Že Rakušan i Pražáci svou angažovanost realizovali výrazovou formou komedie, lze připsat jejich mentalitě, která se vyvinula v průběhu historického procesu. Zakládá se na linii společných tradic, které lze sledovat až k jejich pramenům – protireformaci. Rakousko bylo nejdůležitější zemí protireformace a jejího estetického výrazu – baroka, poslední umělecké doktríny, ve které se křesťanství ještě jednou manifestovalo ve svých všeovládajících formách a obsazích. Bohatě ve tvarech vyjadřuje baroko svou hlavní myšlenku o pomíjivosti pozemského bytí; přes jeho krásu je svět pomíjivější, život jen hrou, snad veselou, ale současně marnou; náš smích i pláč jsou jen masky, všechno se poté rozplyne v nic. Tento životní postoj inspiroval prostředí, jehož obsahem byla hra –

divadlo, které ve formě dvorní opery a komedie dell'arte našlo svůj domov ve Vídni. V tomto barokním prostředí se dařilo emocím. Improvizované divadlo se svými zpěvy a výstupy vytvářelo prostřednictvím svých veselých postav kontakt s obecenstvem tím, že pojednávalo o společensky palčivých tématech. Jelikož tato však byla pojednávána komedianty, vznikl dojem bezvýznamnosti; zde se ukazuje základní vzorec barokního chování: i když lze hovořit téměř o všem, nic se nezmění. Z této atmosféry vzniklo typické, podle mého názoru vlastní pouze rakouskému a českému prostředí – nazývám je skurilní, chování; specifický přístup k problémům, ke kterým vzhledem k obtížným vnějším okolnostem nelze přistupovat přímočaře: skryté agresivní anekdota, kaširovaná láskyplnost a šarmem je prostředkem, jak přece jen něčeho dosáhnout. Následující historická realita, známá pod jménem Rakousko-uherská monarchie, způsobila svým stále problematičtější státním uspořádáním trvalou reprodukci a tím i zintenzivnění této mentální svéráznosti, která vyústila až do filosofického postoje.

Ve stejné rovině, pouze však v oblasti prózy, se pohybuje humoristicko-satirické dílo Jaroslava Haška; představu o postavách v jeho vyprávěních získáme, když pomyslíme na "dobrého vojáka Švejka", ve zmíněném smyslu typický produkt labilních politických poměrů rozpadající se dunajské monarchie.

Že ještě dnes trvá citlivost k tomuto způsobu chování, dokazují rakouské i české inscenace a zfilmování tohoto románu, ve kterých se herci tak dokonale dokáží ztotožnit s hlavní postavou, že toto je možné vysvětlit pouze jejich vnitřní dispozicí a ochotou. Toto severněji od nás nenajdeme.

Doc. Dr. Ingeborg Stahlová, PhD.
náboženská obec Bratislava

KNIHOVNA OLDŘICHA VÍTA

V těchto dnech byla ukončena katalogizace v Knihovně Mgr. Oldřicha Víta v Rudné u Prahy. Knihy, které daroval bratr farář Oldřich Vít bratru biskupovi Bicanovi, který je následně věnoval své církvi, ukazují na značný rozhled a vzdělání bratra faráře Víta. Proto i jeho uznání přesáhlo hranice naší církve, jak o tom svědčí například právě vydaný obsáhlý sborník obce Čerčany, ve které bratr farář sloužil celých dvacet let. Sborník se věnuje nejen historii naší církve v této obci, ale samostatně popisuje v kapitole Farář Oldřich Vít i jeho celý život, který byl ukončen v prosinci 2004 a který obsahoval i množství mimonáboženských aktivit.

Díky značné sečtělosti bratra faráře Oldřicha Víta nabízí tedy knihovna nesoucí jeho jméno k zapůjčení na 5 – 6 tisíc svazků knih různého zaměření: skripta (teologického zaměření), náboženská literatura (biblistika, homiletika, praktická teologie, církevní dějiny atd.), M. J. Hus a doba husitská, J. A. Komenský, T. G. Masaryk, literární historie, české i světové dějiny, beletrie a poezie (česká i zahraniční), umění, časopisy

a periodika (náboženské – např. Náboženská revue, Křesťanská revue, Theologická revue, Nový zápas atd.; historické, vlastivědné atd.) i další knihy z mnoha oborů.

Průběžně aktualizovaný katalog literatury je dostupný na webových stránkách HITS (www.hits.zde.cz) nebo u Martina Jindry (správce knihovny).

Od října 2006 je kompletní tištěný katalog v ústředním archivu v Praze - Dejvicích, na pražské diecézi a v knihovně na farním úřadě v Rudné. Knihy je možné si zapůjčit po domluvě přímo v místě knihovny (farní úřad Rudná u Prahy – spojení MHD z metra Zličín 15 min. autobusem do stanice Rudná škola) nebo v menším množství je možné knihy po dohodě s Martinem Jindrou vyzvednout v archivu v Dejvicích u Mgr. Vladimíra Červeného.

V diecézním archivu v Rudné lze levně zakoupit nebo i dostat zdarma řadu titulů, jejichž seznam je k dispozici u autora.

Mgr. Martin Jindra
tel. 736 469 248,
mail: martinusjindrus@seznam.cz

PRAŽSKÁ DIECÉZE DĚTEM

Dokončení ze str. 1

Druhá akce se uskutečnila v měsíci srpnu. Už poosmě se sešel "Tábor Broučků" – rekreační prázdninový pobyt s dětmi a jejich rodinami. Vedoucí celé akce, která se uskutečnila ve dnech 6.-13. srpna, byla sestra farářka Krasava Machová.

Letošní tábor se nekonal přímo na tábořišti, ale v hotelu Hela ve Velké Úpě, vzdálené 2 km od Pece pod Sněžkou, a to díky vstřícnosti majitelky hotelu, paní Heleny Kamlukové. Do Úpy přijelo celkem 48 účastníků, tři v poslední chvíli onemocněli a museli zůstat doma.

Program byl opět koncipován tak, aby si odpočinuli děti i dospělí. Tématem letošního setkání byla Boží láska. Ubytování ve zděné budově jsme zvláště ocenili v době deštů, které nás hojně provázely celým pobytem už od samého příjezdu. Ke společnému setkávání jsme měli oddělené zázemí vedle hotelové jídelny. V dopoledním programu se pod vedením sestry farářky Machové děti učily křesťanské písně, seznamovaly se s Biblií, malovaly a vytvářely různé výrobky k tématu. Po obědě byl program volnější. Pokud přišlo, vzhledem k potřebám nejmenších a díky chápavému personálu, děti si mohly hrát a "zlobit" nejen na pokojích, ale i v ostatních prostorách budovy, zatímco rodiče, dědové a babičky navazovali nová přátelství u kávy. Když bylo pěkně, chodili jsme na vycházky do okolí, do Pece pod Sněžkou, vyjeli jsme lanovkou na Portášky, někteří až na Sněžku, borůvkáři si přišli na své... Na plácku u hotelu se kluci oddávali fotbalu.

V pátek odpoledne jsme uspořádali maškarní karneval, na který si většina dětí vlastnoručně vyrobila masky. Po celý čas se dětem v jejich tvořivé činnosti věnovala praktikantka a studující výtvarnice Eliška Ďuríková. Pokoj č. 8, kde byla ubytována spolu s dalšími praktikantkami – Ludmilou Machovou a Evou Zemanovou – byl stále hojně navštěvován všemi dětmi a na týden se proměnil ve výtvarnou dílnu. Při práci s dětmi měli svá družstva i sourozenci Anna a Zdeněk Poloprutských. Ranní rozcvičky vedla sestra Tamara Kynclová, hudbou a zpěvem při kytarě provázel bratr Pavel Petránek s manželkou Magdou a dcerkou Anetkou. Všichni společně jsme pro děti vymýšleli různé hry a zábavu.

Program dospělých uspořádal bratr farář Václav Žďárský, modlitební ztišení a zpěv před jídlem vedla sestra farářka Jana Špaková. Týdenní setkání zakončil nedělní bohoslužbou, zaměřenou především k dětem, bratr farář Pavel Síkora.

Dovolen si s námi "užil" i pan doktor Tomáš Poch. Měl na starosti nejen své dvě dcery, Verunku a Petru, ale po celou dobu se obětavě staral o léčbu našich viróz, drobných úrazů a jiných neduhů – za to mu patří naše hluboká vděčnost. Velký dík patří vzorné péči paní Kamlukové, panu Malému a všem zaměstnancům hotelu.

Za hmotnou podporu celé akce patří poděkování zvláště Olivově nadaci a naší pražské diecézi. Kéž samotný Bůh žehná všem, kteří se jakýmkoli dobrým způsobem podíleli na letošním setkání. A především Jemu samému patří čest a chvála za vše dobré, za společně sdílenou radost, že s námi Pán byl po celý čas, aby nás vedl svou láskou a moudrostí, chránil nás na našich cestách a dával nám poznávat krásu a smysl svého stvoření.

Kéž nám Pán dá svoji moudrost, sílu a trpělivost i pro příští setkání! Z iniciativy bratra Pavla Petrána chceme navíc s dětmi a jejich rodinami udržovat pravidelný kontakt po celý rok a podle možností přispívat i do našeho křesťanského časopisu Cesta. Tedy za rok opět na shledanou se i za ostatní těší

Václav Žďárský a Krasava Machová

ZPRÁVY

Vzpomínka

Osmdesát let by v těchto dnech oslavil tmovanský farář Jiří Kopa, kdyby si ho Pán k sobě před 25 lety nepovolal. V únoru 1952 po vysvěcení patriarchou dr. Kovářem byl poslán do pohraničí, aby se ujal nově vzniklé náboženské obce Teplice-Tmovany. Přesto, že s obavami nastupoval do neznáma, získal si brzy důvěru sester a bratrů. Tmovanští každou neděli zaplnili velké prostory evangelického "zeleného kostela" a po jeho zbourání i modlitebnu, ve které bratr farář sloužil poslední dušičkové bohoslužby v roce 1981. Věnujte mu tichou vzpomínku všichni, kteří jste jej znali a měli rádi.

(rst)

Dny ticha a modlitby

Brněnská diecéze vás zve na dny ticha a modlitby, které se uskuteční 27. - 29. listopadu v Diecézním středisku Lipová 26, 602 00 Brno. Začínáme v pondělí v 9 h a končíme ve středu obědem. Duchovní cvičení povede bratr dr. Petr Šandera. Předpokládané náklady činí 400 Kč na osobu. Přihlášky na tyto dny ticha a modlitby zasílejte do 23. 11. na adresu: Diecézní rada ČČSH, Botanická 1, 602 00 Brno, e-mail: dieceze@seznam.cz. Na přihlášce uveďte své jméno, příjmení, adresu, telefon, e-mail a zvláštní požadavky (např. dieta apod.).

(mr)

Pozvánka do Liberce

Přijměte, prosím, naše srdečné pozvání na faru, nám. Českých bratří 2, Liberec, kde v pátek 24. listopadu * v 16.30 h proběhne vernisáž výstavy výtvarníka Zdeňka Daniela "ČERNOBÍLÁ ROMANTIKA".
Hudba: Jaroslava Prausová a spol. Výstavu, která je prodejní, zajišťuje ARTEFAKTUM.;

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Uzdravení slepého Bartimea

Pouze některé věty v našem příběhu jsou pravdivé. Rozhodněte které a vyberte správné písmenko do tajenky. Nejste-li si jistí, podívejte se do Mk 10,46-52.

Přišli do Jericha. A když vycházel s učedníky a s velkým zástupem z Jericha, seděl u cesty syn Timaiův, Bartimaios, bohatý, avšak slepý muž.

ANO (S) NE (P)

Když uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, dal se do křiku:

ANO (R) NE (L)

„Ježíši, Synu Davidův, nech mne už na pokoji!“

ANO (O) NE (O)

Mnozí ho napomínali, aby mlčel.

ANO (S) NE (J)

On však tím více křičel: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“

ANO (Í) NE (F)

Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho!“

ANO (M) NE (A)

I zavolali toho slepého a řekli mu:

ANO (A) NE (M)

„Vzchop se, vstaň, volá tě!“

ANO (Ť) NE (R)

Oblékl si svůj plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi.

ANO (D) NE (V)

Ježíš mu řekl: „Co chceš, abych pro tebe učinil?“

ANO (I) NE (I)

Slepý odpověděl: „Pane, ať vidím!“

ANO (D) NE (K)

Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila.“

ANO (Í) NE (L)

Hned prohlédl a vrátil se domů.

ANO (Z) NE (M)

(Řešení z minulého čísla: Jakub a Jan)

Jana Krajčírřiková

(red)

* v 18 h se uskuteční 61. večer z cyklu "Doteky – plochy poznání" s názvem "NÁVRATY A SETKÁNÍ – U MIKROFONU". Hosty autora cyklu Stanislava Kubína budou představitelé tří generací "rozhlásáků" Tomáš Černý a Světlana Lavičková, redaktori ČR2 – Praha a rozhlasová legenda Jan Petránek.
Hudba: Věra Párysová, scénář, režie a moderování: Stanislav Kubín.
Projekt "Doteky" je realizován s grantovou podporou ministerstva kultury.

(sk)

Výročí sboru

V sobotu 28. října vyjádřilo náboženské shromáždění náboženské obce Strašnice děkovnou bohoslužbou svou vděčnost za to, že už 50 let (od 28. října 1956) smí užívat hřbitovní kapli jako Sbor dr. Karla Farského. Při této příležitosti a u příležitosti vzniku samostatné Československé republiky byla zapálena slavnostní hranice na oslavu obou událostí. Spoluúčinkoval pěvecký sbor "Vyšehrad".

Náboženská obec ve Strašnicích byla založena dne 15. října 1927. Bohoslužby se tehdy konaly v sokolovně a ve škole. V duchovní správě se vystřídali Vladimír Šabach (1929-30), dr. Eduard Neumann (1930-31), Václav Štátný (1931-32), dr. Miroslav Novák (1932-34), Josef Vorlíček (1934-35), Jan Roháček (1935-37), dr. František Hub (1937-40), dále bratr Just, Vladimíra Doleželová, Lída Němcová, Jaroslav Vonka (1957-65), sestra Růžičková (1965-67), Jana Švábenická (1968-70 a 1979-90), Luboš Svoboda (1971-78), Renáta Krausová (1990-2000), Pavel Brichta (2000-2004), od 1. 1. 2005 Josef Špak.

V kronice náboženské obce je zachováno toto svědectví o zbudování Sboru dr. Karla Farského:

„Bohoslužebná místnost v domě 'Vlastní domov' v ulici Starostrašnická nám sice prostorově vyhovovala, ale sloužila i jiným institucím, což působilo značně potíže. Hledali jsme

něco vhodnějšího... Když byla objevena budova kaple na bývalém německém evangelickém hřbitově, byla v žalostném stavu. Střešní, stropní i postranní okna rozbitá, dovnitř přšelo a padal sníh, zámky dveří vypáčené, stěny uvnitř i vně poškozeny deštěm a mrazem, okolí kaple zarostlé křovím. V místnosti stál mohutný zděný katafalk. Světlo žádné. Mnoho bylo těch, kteří o možnosti znovuzřízení kaple pochybovali. Bylo však více těch, kteří věc vítali a byli ochotni pomáhat...“

Rok 1955 byl vlastně rokem přípravy. Je nemožné dnes jmenovat všechny obětavce, kteří se zasloužili o to, že 28. října 1956 mohl bratr dr. Josef Kupka Sbor dr. Karla Farského slavnostně otevřít.

(red)

Swingové bohoslužby

V neděli 12. listopadu od 17 h se budou v kostele Jana Křtitele Na Prádle konat swingové bohoslužby. Všichni jsou srdečně zváni.

(jvk)

Krylovy písně v České Lípě

V předvečer státního svátku 28. října zazněly v Husově sboru písně Karla Kryla. Přivezli je sem děčínští jáhnové bratři Roman Drmla a Vladimír Volráb. Melodie dnes často zapomínaného písničkáře byly doprovázeny bibličky výňatky. Zaznamenaly oživení v obvyklé práci náboženské obce.

(mk)

Naděje přijme skladníka

Charitativní organizace Naděje přijme skladníka pro střediska v Praze 2 a 3. Požadujeme středoškolské vzdělání, samostatnost, spolehlivost, dobré komunikační schopnosti, znalost práce na PC, řídičský průkaz B, fyzickou zdatnost. Praxe výhodou. Nástup možný od 1. 1. 2007.

Bližší informace na adrese: Naděje, Varšavská 37, 120 00 Praha 2, e-mail: personalista.praha@nadeje.cz, tel. č. 222 521 110.

(red)

Prezentace knihy

Prezentace nové knihy ZaZa, která je mailovou korespondencí nejrůznějších osobností (sociologa, psychologa... i faráře) o hledání smyslu života se bude konat dne 14. listopadu v 17 h v kostele Jana Křtitele Na Prádle. Mj. vystoupí i Richard Pachman s vybranými skladbami z Oratoria Mistr Jan Hus; dále Kateřina Kolcová zapívá několik židovských písní. Prezentaci bude provázet výstava fotografií Miro Svobíka.

(mp)

Smutná zpráva

Pán života k sobě 31. října povolal bratra faráře Milana Gebčinského, který naší církvi sloužil od 1. února 1950 a v září uplynulo 50 let od jeho kněžského svěcení. Působil v olomoucké diecézi – ve Vratimově, Frýdku-Místku, Českém Těšíně, naposled v náboženské obci Ostrava-Stará Bělá. Dříve administroval i náboženské obce Ostrava-Svinov a Ostrava-Polanka.

(red)

KALENDARIUM – LISTOPAD

13. 11. 1741 - Narodil se v Hradci Králové Stanislav Vydra (+ 2. 12. 1804 v Praze) - matematik, pedagog a národní buditel. I když byl členem řádu Tovaryšstva Ježíšova, pod vlivem J. Steplinga, který si ho vybral za asistenta se stal osvícencem a horoucím vlastencem, (jeho portrét podal mj. A. Jirásek ve svém F. L. Věkovi). Vědecký význam jeho spisů - psaných tradiční latinou - nedosahuje úrovně Steplinga, o to větší váhu měla jeho činnost z hlediska buditelského. Po roce 1803, kdy zcela oslepl, vzdává se dráhy pedagoga, ale plně se věnuje tvorbě českých učebnic matematiky (*Počátky aritmetiky*, nedokončená *Algebra*), které diktoval.

13. 11. 1886 - Narodil se v Lišně Stanislav Čeček (+ 29. 5. 1930 v Českých Budějovicích) - československý generál, jeden z nejvýznamnějších účastníků ozbrojeného boje za vznik Československa. Až do roku 1929 byl náčelníkem vojenské kanceláře prezidenta republiky.

13. 11. 1936 - První tajná schůzka prezidenta Beneše s prostředníky Ribbentropova zahraničního byra NSDAP A. Haushoferem a K. Trauttmannsdorffem o stavu vzájemných vztahů. Druhá schůzka proběhla 18. prosince t. r. a výsledkem byla úmluva o rozšíření arbitrážní úmluvy z 16. října 1925. Další jednání mezi oběma stranami však byla na přímý zásah A. Hitlera ukončena.

15. 11. 1436 - Zemřel Vilém Kostka z Postupic - šlechtic, diplomat a válečník. V rušných dobách husitství patřil k pražskému měšťanskému křídlu. V roce 1421 v souvislosti s kandidaturou Vitolda Litevského na český trůn byl vyslán jako diplomat do Litvy. V roce 1423 se stal podkomořím pražského městského svazu. Roku 1431 se účastnil jednání se Zikmundem Lucemburským. Byl členem českého poselstva na basilejský koncil roku 1433. O rok později přešel na stranu Zikmunda Lucemburského a vstoupil do dvorských služeb. Od Zikmunda dostal např. Litomyšl s celým biskupským jměním, které dříve spravoval jako hejtman, do dědičné zástavné držby. Bojoval v bitvě u Lipan roku 1434 a zemřel v roce 1436 při obléhání Hradce Králové.

15. 11. 1631 - Saské vojenské oddíly obsadily bez boje Prahu. Se saskými vojáky se vraceli do Čech mnozí emigranti a znovu se ujímali svých panství (Václav Vilém z Roupova, Ladislav Velen ze Žerotína); dne 20. listopadu dorazil do Prahy samotný kurfiřt Jan Jiří.

15. 11. 1916 - Zemřel František Ženíšek (* 25. 5. 1849 v Praze) - malíř, mj. se podílel na výzdobě Národního divadla v Praze.

15. 11. 1971 - Zemřel v Praze Antonín Kybal (* 25. 3. 1901 v Novém Městě nad Metují) - malíř a textilní výtvarník - pochází od něho např. návrh textilie pro kancelář československé státní síně v New Yorku (1938) s námětem Upálení M. Jana Husa (podle Jenského kodexu).

16. 11. 1651 - Vydán byl místodržitelství patent, kterým bylo rozhodnuto pořádat soupis obyvatel podle víry. V soupisech bylo uvedeno jméno, zaměstnání, stáří, náboženské vyznání a předpoklad pro rekatolizaci. Soupis byl prováděn do června 1652, je v něm podchyceno obyvatelstvo ve věku od 10 let; zachovaly se záznamy ze všech krajů mimo Prácheňska a Litoměřicka.

16. 11. 1731 - Rakouská vláda vydala generální cechovní patent, čímž zasáhla do organizace cechovního zřízení. Patent omezil dosavadní pravomoc cechů a jejich privilegia (počet mistrů jednotlivého řemesla i počet tovaryšů stanovily úřady, bylo umožněno, aby se z cechovního mistra, který zaměstnával větší počet tovaryšů, stal majitel manufaktury). Patent rovněž zakazoval tovaryšům, aby si vytvářeli bratrstva. Současně byl zřízen úřad cechovního inspektora k doзору nad činností cechů.

16. 11. 1926 - Zemřel ve Vídni Karel Václav Klíč (* 30. 5. 1841 v Hostinném) - vynálezce především v oboru reprodukcí techniky (stírací hlubotisk - dodnes nedokonalější reprodukcí technika kreseb, obrazů a fotografií).

16. 11. 1971 - Zemřel v Dobříši Josef Kainar (* 29. 7. 1917 v Přerově) - básník.

17. 11. 1421 - Do Brna (obsazeného uherským vojskem) svolal král Zikmund sněm, na němž (až na výjimky) se moravská husitská šlechta zřekla čtyř artikulů a přijala Zikmunda za krále. Současně zde byl uzavřen protihusitský landfrýd. Morava se jako celek zřekla husitství (koncem roku byla okupována uherským a rakouským vojskem).

17. 11. 1576 - Zemský hejtman Zdeněk Lev z Rožmitálu svolal do Brna zasedání moravského zemského sněmu, na němž byl Rudolf II. prohlášen za moravského markraběte.

17.-18. 11. 1951 - Byl ustaven Svaz protifašistických bojovníků, jednotné a celostátní organizace sdružující účastníky (ne všechny) domácího a zahraničního odboje.

19. 11. 1841 - Narodil se ve Bzenci Andrej Kmet' (+ 16. 2. 1908 v Martině) - slovenský botanik, národopisec a buditel. Pro slovenské rolníky sepsal osvětovou příručku *Hospodár na Slovensku*, která však byla po vytištění zkonfiskována. Jeho činnost byla mnohostranná. Jako vynikající znalec slovenské květeny objevil řadu nových druhů a zanechal po sobě i podle dnešních měřítek skvělý herbář s více než 72 000 exempláři rostlin. Cenné výsledky zaznamenal také v geologii a archeologii. Roku 1895 založil Musealnou slovenskou společnost a byl jejím dlouholetým předsedou.

19. 11. 1916 - Vznikl Český svaz (sdružoval české poslance v říšské radě s výjimkou těch, kdo byli v emigraci, a centralistů ze sociální demokracie) a Národní výbor jako sjednocující orgán všech českých politických stran v zemích České koruny. Český svaz, jehož jednatelem a místopředsedou byli sociální demokraté B. Šmeral a V. Tusar, byl zpočátku loajální k monarchii.

(red)

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčírřiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,

mail: cesky.zapas@csh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz